

udøvet en meget fortjenstfuld Virksomhed i disse Aar, bør være den første til at erkende, at denne Opgave har ikke kunnet løses med de Kræfter, som har staaet til Disposition for denne Opgaves Løsning gennem den Periode, som vi i Krigens sidste Aar og i Aarene derefter har gennemlevet.

Hermed har jeg ogsaa svaret det ærede Medlem paa den agitatoriske Bemærkning om, at der hørte uhørt Dristighed til at ophæve Huslejlovgivningen. Den bestaaende Lovgivning har en vis Gyldighedstid. Om vi efter dennes Udløb skal fortsætte med Bestemmelser, tilsigtende at betrygge Forholdet mellem Ejer og Lejer i den derefter følgende Tid, det afhænger af Udviklingen i den Tid, der kommer, det afhænger af Resultatet af den Undersøgelse, jeg gentagende har omtalt. Men om nogen uhørt Dristighed er der i denne Forbindelse ingen Tale, og de ærede Medlemmer kunde, hvad selve denne saglige Side i disse Sager angaar, utvivlsomt benytte de sidste Timer af Tingets Arbejdstid i denne Samling paa en nyttigere Maade, end de her gør.

De ærede Medlemmer Hr. Simonsen og Hr. Niels Petersen har paastaet, at jeg har sagt, at naar det private Byggeri ikke i højere Grad har udfoldet sig i de senere Aar, skyldes det Restriktionerne. Ja, de Herrer hører, hvad de gerne vil høre, fordi de mener, at de kunde gøre Brug deraf; men det, jeg har sagt, er, at der er flere samvirkende Omstændigheder, der har stækket det private Initiativ i den Periode, at det er forskellige Forhold, der her har været medvirkende, og derfor har man ved at yde billige Byggelaan og ved direkte Tilskud samt ved Oprettelsen af Boligfonden i nogen Grad søgt at imødegaa dette. Men ikke desto mindre er det ikke lykkedes i det Omfang, som man havde haabet, at faa det private Initiativ sat i Gang, og her virker Restriktionerne hemmende. Det har jeg sagt, og det fastholder jeg.

Det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen talte om, hvad Grunden er til, at der nu er et mindre Antal beskæftiget i Byggefagene end tidligere. Det ærede Medlem henviste til Forholdet i 1908 og den Tilgang, de da har haft i Byggefaget. Men jeg gør opmærksom paa, at i Tiden fra 1918 til 1921 er Antallet af Personer, der er beskæftiget i Byggefagene, dalet fra 30 000 til 22 000, og det er ikke noget, der har noget som helst med 1908 at gøre. Det ærede Medlem siger saa, at enhver Provinsmurer kan komme til København

og arbejde. Ja, de Hindringer, der rejses overfor en fri Bevægelse af Arbejdskraften i dette Land, er ikke altid Hindringer, der ligger helt klart i Dagen, eller som kan demonstreres paa anden Maade end gennem deres Virkninger. Men hvis det er saaledes, at de Hindringer, der hidtil har været lagt i Vejen, er fjernet, maa jeg udtale min store Glæde derover, og hvis det af Indenrigsministeriet nedsatte Nævn — deriblandt det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen — til at behandle disse Sager har haft nogen Indflydelse herpaa, saa vil jeg takke ham og Nævnet derfor.

Saa spurgte det ærede Medlem: Hvad vil Ministeren gøre for at hindre, at Værdistigningen paa de i privat Besiddelse værende Ejendomme gaar i private Lommer? Dertil vil jeg sige, at det er et Spørgsmaal, som er af den allermost vidtrækkende Betydning, og som det er ganske umuligt at svare paa i den ellefte Time og uden Forberedelse og Undersøgelse af, baade hvorledes den Værdistigning er fremkommet, og hvorledes den nuværende Værdi ligger i Forhold til den reelle Værdi, som man maa gaa ud fra, at disse Ejendomme har som Udlejningsobjekter, naar vi er kommet ind under stationsære Tilstande, som vi jo alle haaber, det maa ske, selv om Værdien bliver højere nu, end den var i 1914. Der maa jeg forbeholde mig min Stilling; men det er klart, at da man ikke kan ønske, at nogen uretfærdigt, end sige ublufærdigt skal kunne berige sig paa det heles Bekostning, skal jeg, om det falder i min Lod at komme til at medvirke dertil, være rede til at søge at finde en forsvarlig Ordning.

Men naar alt dette har kunnet finde Sted i Krigsperioden og Aarene derefter, navnlig i Aarene nærmest derefter, i 1918 til 1920—21 i særdeles fremtrædende Grad, er det ikke mindst, fordi der etableredes Kædehandel med Ejendommene, hvorved det paa Forhaand blev muliggjort at diskontere Værdistigningen, altsaa ved Hjælp af en Kædehandel, som man tidligere ikke havde villet forbyde her, medens man gik haardt frem overfor Kædehandel paa alle andre Omraader. Her var et Omraade, hvor man lod Kræfternes frie Spil udfolde sig og diskontere de kommende Chancer. Men det er jo noget, som de Herrer maa dele Ansvar for. Her er en Opgave, som maa løses under Hensyn til det Resultat, som Undersøgelsen af de Forhold, jeg har omtalt, maatte give, og jeg gentager, at jeg